4 Φεβρουαρίου 2026

Μητροπ. Αντινόης Παντελεήμων: Στον Άγιο Ισίδωρο τον Πηλουσιώτη

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Στο 19ο κεφάλαιο του κατά Ματθαίου Ευαγγελίου ο Κύριος μας Ιησούς Χριστός, σχετικά με την αγαμία, μας διαβεβαίωσε λέγοντας, ότι «ου πάντες χωρούσι τον λόγον τούτον, αλλ ‘ οις δέδοται· εισί γαρ ευνούχοι οίτινες εκ κοιλίας μητρός

εγεννήθησαν ούτω. Και εισίν ευνούχοι οίτινες ευνουχίσθησαν υπό ανθρώπων, και εισίν ευνούχοι οίτινες ευνούχισαν εαυτούς διά την βασιλείαν των ουρανών. Ο δυνάμενος χωρείν χωρείτω» (Ματθ. 19:11-12).

Αυτός ο λόγος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού έγινε αφορμή, ώστε πολλοί μεταγενέστεροι Χριστιανοί να απαρνηθούν την κοσμική ζωή και να ακολουθήσουν την ασκητική ζωή. Αφιέρωσαν τον εαυτό τους στο Θεό με την προσευχή, την νηστεία και την άσκηση. Απαρνήθηκαν όλες τις απολαύσεις του κόσμου. Πλούσιοι έγιναν πτωχοί, βασιλείς και άρχοντες μεγάλοι απαρνήθηκαν την κοσμική δόξα και τιμή και περιέβαλαν τον εαυτόν τους με την τιμή της ταπείνωσης· σοφοί κατά κόσμο έγιναν σοφοί κατά Θεό. «Περιήλθον εν μηλωταίς, εν αιγείοις δέρμασιν, υστερούμενοι, θλιβώμενοι, κακουχούμενοι, ων ουκ ην άξιος ο κόσμος, εν ερημίαις πλανώμενοι και όρεσι και σπηλαίοις και ταις οπαίς της γης» (Εβρ. 11:37-38). Ακολούθησαν τα διδάγματα του Αποστόλου Παύλου, ο οποίος θεωρούσε τα πάντα «σκύβαλα ίνα Χριστόν» κερδίσει (Φιλ. 3:8) και στη σκέψη τους ήταν πάντοτε η επιβεβίωση, ότι «ημών γαρ το πολίτευμα εν ουρανοίς υπάρχει» (Φιλ. 3:20). Αυτόν τον τρόπο ζωής ακολούθησε και ο σημερινός εορταζόμενος άγιος Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης.

Ο άγιος Ισίδωρος γεννήθηκε γύρω στο 360 μ.Χ. από ευγενής και ένδοξη οικογένεια της Αλεξανδρείας και έδρασε επί της εποχής των Πατριαρχών Θεοφίλου και αγίου Κυρίλλου. Έλαβε εξαιρετική μόρφωση, εγκόσμια και ιερά, και μέσα από τα σχολεία γνώρισε την αρχαία σοφία και τα ορθόδοξα δόγματα των Πατέρων, τους οποίους είχε ως πρότυπα, ιδιαιτέρως δε τον άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο.

Αυτή η γνώση του Θεού τον οδήγησε να απαρνηθεί την εγκόσμια ζωή και αναχώρησε για την Μονή του Λύχνου, πλησίον της πόλεως Πηλουσίου (ανατολικά του Δέλτα του Νείλου), όπου έζησε σε κοινόβιο που ίδρυσε ο Όσιος Παχώμιος. Είχε ένα πολύ σκληρό τρίχινο ένδυμα και ζούσε κατά το παράδειγμα του αγίου Ιωάννου του Προδρόμου και Βαπτιστή, τρώγοντας βότανα και χόρτα. Όλοι τον θεωρούσαν ως πρότυπο ενάρετης ζωής και ανώτερο όλων των μοναχών της περιοχής. Τοποθετήθηκε επάνω στο όρος σαν ένα φως που φωτίζει όλους, χωρίς φόβο των διωγμών και χωρίς μίσος προς τους σαρκικούς ανθρώπους, ο Όσιος Ισίδωρος διέδιδε την ορθόδοξο διδασκαλία του με αυθεντία για πολλά χρόνια.

Απαντούσε στις απορίες εκείνων που ερωτούσαν, ανέλυε με βαθιά πνευματικότητα τα δύσκολα σημεία των Θείων Γραφών, ηρνείτο τις λανθασμένες ερμηνείες των Εβραίων, εξέθεσε με ευκρίνεια τα μυστήρια της Αγίας Τριάδος και της Ενανθρωπίσεως το Σωτήρος μας Ιησού Χριστού, και αντιμετώπιζε μ’ αυτό τον τρόπο τους αιρετικούς Αρειανούς, Νεστοριανούς, Σαβελλιανούς και άλλους αίτιους διαιρέσεων. Επαινούσε με λυρικό τόνο το μεγαλείο της Ιεροσύνης και

κατέκρινε τους επισκόπους, ιερείς, διακόνους και μοναχούς που συμπεριφερόντουσαν ανάξια της κλήσεώς των.

Όταν ο άγιος Κύριλλος, έγινε Πατριάρχης Αλεξανδρείας, παρασυρόμενος από τον θείο του, Θεόφιλο, αρνήθηκε να μνημονεύσει το όνομα του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου στα δίπτυχα κατά την Θεία Λειτουργία, ο άγιος Ισίδωρος έγραψε σ' αυτόν επιστολή καλώντας αυτον με δύναμη Θεού να διδάσκει χωρίς υπερηφάνεια και στις κρίσεις του να εκφέρει μία δίκαιη γνώμη. Μετά από την επιστολή και μία θεία αποκάλυψη, ο άγιος Κύριλλος, άλλαξε ταπεινά συμπεριφορά, και όχι μόνον αποκατέστησε το όνομα του αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως στα δίπτυχα, αλλά αναδείχθηκε ένθερμος κήρυξ της Ορθοδοξίας. Περίπου στα 433 μ.Χ., προέτρεψε τον άγιο Κύριλλο να εργασθεί δυναμικά στη συζήτηση ενάντια του Πατριάρχου Αντιοχείας, Ιωάννου, μετά από την καταδίκη του Νεστορίου από την Σύνοδο της Εφέσου. Ο άγιος Ισίδωρος έγραψε προτρέποντας στο τρόπο εργασίας να βρεθούν λογικές παραχωρήσεις προς επίτευξη της ειρήνης.

Ο άγιος Ισίδωρος αδυνατούσε να μείνει αδιάφορος στα μεγάλα προβλήματα που τάρασσαν, τότε, την Εκκλησία· διότι, είχε την πεποίθηση που εκπηγάζει από τον Σταυρό του Χριστού. Ο άγιος Ισίδωρος κοιμήθηκε εν Κυρίω μετά από μεγάλους ασκητικούς αγώνες περίπου το 449 μ.Χ.

Ο βίος των αγίων της Ορθοδόξου μας Εκκλησίας είναι η εφαρμογή του Ιερού Ευαγγελίου. Οι άγιοι αποτελούν την ενσάρκωση των θείων διδαγμάτων, η εφαρμογή της θεωρίας της θείας Διδασκαλίας. Οι άγιοι μέσα από την ζωή και τους αγώνες τους απέδειξαν, ότι το Ιερό Ευαγγέλιο δεν είναι απλά και μόνον ένα κοινό βιβλίο, αλλά, ότι οι θείες Διδασκαλίες του είναι δυνατό να υλοποιηθούν από κάθε άνθρωπο σε κάθε εποχή. Ο κάθε άνθρωπος μπορεί να σωθεί, εάν ακολουθεί τις εντολές του Υιού του Θεού.

Οι άγιοι ασκητές εγκατέλειπαν τον κόσμο, όχι όμως και τον άνθρωπο, που ζούσε μέσα στον κόσμο. Ο Ορθόδοξος μοναχός απομακρύνεται από τις αμαρτωλές επιθυμίες του κόσμου, αλλά προσεύχεται για όλο τον κόσμο. Σε στιγμές μεγάλης δοκιμασίας, ο ασκητής εγκαταλείπει το ασκητήριό του και επιστρέφει στον κόσμο για να κηρύξει μετάνοια στο λαό και να καλέσει όλους πίσω στον δρόμο του Θεού.

Η σημερινή εορτή του αγίου Ισιδώρου του Πηλουσιώτου πρέπει να μας δώσει την αφορμή να εξετάσουμε τον εαυτό μας, εάν και κατά πόσον ακολουθούμε και εφαρμόζουμε το Ιερό Ευαγγέλιο στην καθημερινή μας ζωή. Εκείνος, έγινε μιμητής των παθημάτων του Χριστού και αφιερώθηκε στην άσκηση, προσευχή και νηστεία· εμείς, τι θυσιάζουμε για την αγάπη του Χριστού;

Αγαπητά μου παιδιά,

Μ’ αφορμή την σημερινή εορτή, ας στρέψουμε την καρδιά μας στη πολυτίμητη μετάνοια. Με τα δάκρυα της καρδιάς μας, ας ξεπλύνουμε μέσα από το ιερό Μυστήριο της ιεράς Εξομολόγησης, τα αμαρτήματά μας. Ο Θεός είναι Θεός της αγάπης και του ελέους και περιμένει όλους μας να Τον πλησιάσουμε και να Του ζητήσουμε την συγχώρηση. Ας μη ξεχνάμε, ότι ο Κύριος ήρθε για καλέσει όχι δικαίους, αλλά αμαρτωλούς προς μετάνοια. Ας ανταποκριθούμε στην πρόσκλησή Του. Μας περιμένει, ας Τον πλησιάσουμε με ταπεινό φρόνιμα.